

Hvat nú!

Oddagrein

DANIR hava kastað bóltin til liðskiparan á føroyska landsliðnum, Edmund Joensen, ið hevur latið hann víðari í fávningin á málverjanum, Maritu Petersen, lögtingsformanni, sum tó í stundini tveitir hann út aftur á vøllin. Nakad soleiðis kunnu vit ímynda okkum støðuna, ið er íkomis, nú einki rækist fyri loysn í banka málinum.

Í skrivandi løtu vita vit ikki, hvat lögtingið fer at gera. Bert tað at formaðurin hevur víst tað frá sær. Spurningurin er so, um flokkar ella tingmenn fara at taka málið upp aftur, sum ein kann ivast í, tí neyvnan torir nakar tingmaður nú at koma í eina "trekkja í land støðu" og harvið gera sama mistakið, sum lögmaður gjørdi í Keypmannahavn. Fer kortini okkurt at koma á tingborð, so verður tað uttan iva okkurt uppskot, sum tekur avleiðingarnar av støðuni - naggatódni, sum er íkomis millum Føroyar og Danmark - og leggur okkurt kollveltandi uppskot fram, sum ger upp við verandi støðu millum báðar ríkispartarnar. Hugsandi kundi verið, at fólkaflokkurin kundi tikið slíkt stig og harvið roynt at vunnið sær enn nøkur politisk stig upp á bankamálið. Hetta er sum so eisini í trád við tær ávaringar, sum bæði Niels Bentzen, fyrrv. ríkisumboðsmaður og Lise Lyck, búskaparfrøðingur eru komin við. Tey vísa á, at ein status quo-støða í bankamálinum kann geva fólkaflokki og tjóðveldi vind í seglini og út-radera javnað og samband við eitt val. Sum so er einki nýtt í hesum úttalilsum, tí tey hava verið ferd fram av John Smith í Sosialinum nú í longri tíð. Hann hevur sum ikki einaferð verið fyrr á sjóvarfallinum enn so mong og hevur møguliga dugað at gjøgnumskoðað tingini langt áðrenn nakar annar.

OG hvar er tað so, sum hesin skribenturin, sum ongantíð gevst á hondum og sum ongantíð er bangin fyri at siga sína meining, hevur víst á? Jú tað er sama niðurstøða, sum Bentzen ger sær, at onkur kanska brúkar málið politiskt. John Smith hevur víst á, at fólkaflokkurin við Breckmann á odda alla tíðina hevur ætlað at brúka bankamálið til egnan politisk fyrirun. Flokkurin hevur saman við fólkaflokksvonginum í sambandsflokkinum alla tíðina vítað, at tað fekk eingin dómarakanning. Og júst henda frammanundan programmeraða sýtingin frá dønum skuldi so brúkast í einum komandi vali og geva fólkaflokkinum størsta comeback nakrantíð. Tá vildi hann so fingið fingrarnar í oljuna. Tað er veruliga málið. Fyri at rækka tí mást tú hava makt og hana fær tú við at tvinga hesa støðu fram móti dønum. At landsstýrið ikki hevur gjøgnumskoðað tað er tess eigna skyld. Hetta hevur verið sjónarmiðið hjá umræddu John Smith og í dag sær ikki mætar út enn, at eisini onnur hava hesa fatan. Tíðin fer at vísa, um hann fær rætt.

Sosialurinn

lesarabrev

Esperanto vinnur fram

Vegga alheimsmálsins Esperanto stóð í Póllandi, Europa. Í hesum dægu fær esperanto nýggjan tyding, í Europu. Landstjórnir og landspartastjórnir virka fyri javnvág millum heildina og partarnar.

Í september máð 'niti3 var ES-tingið vertur fyri einari eindags ráðstevnu, um leiklutin hjá tilætlaðum málum, í europeiska samskiptinum. Ítalska stjórnin hevur sett nevnd, ið skal kanna, í hvønn mun esperanto skal verða lært í skúlinum, hvat skúlaár, esperanto-kenslan skal byrja. Ítalska stjórnin hevur eisini skotið upp, at tað, á alheimsstigi, verða gjørdar nýggjar royndir við at nýta esperanto, sum millummál, tá onnur mál verða lærd, í heimsins londum. Soleiðis, at frá læran, helst tíðliga í barnaskúlanum, í øðrum málum, enskum, føroyskum, spanskum, týskum, fronskum, osfr., fer fram á esperanto, har kenslubókur/annað frálærutílfar verður á esperanto. Eitt sera jaligt uppskot, ið vónandi vinnur fullan fram.

Í november máð 'niti3 samtykti ST deildin UNESCO eina yvirlysing, ið leggur dent á frálær virdið í esperanto, og mælir heimsins stjórnir til at innføra esperanto sum lærugrein í skúlanum. Nógvir politiskir flokkar í Europu, har í millum Tey Grøn, og Radikal, stuðla esperanto í stevnu-skráum sínum, og nýta eisini sjálv esperanto av og á, sum arbeiðsmál.

Umberto Eco, ítalskur rit-høvundur og heimsspekingur viðmælir esperanto. Og, Reinhard Selten, doktari og professari, við Fróðskaparsetur Bonn, fekk nobelprís í búskapi 'niti4, hann hevur skrivað bókur á esperanto um evnið, hann fekk prísir fyri.

Eitt framstig aðra staðni var tá Esperanto Felag Kambodja varð stovnað, í juni máð, 'niti3. Kina hevur stovnað ein tjóðskaparligan esperanto-ungdomsfelagsskap.

Suðurkorea var vertur fyri sjeiti niggjundu heimsráð-

stevnuni fyri esperanto. Eisini er esperanto sera væl dæmd lærugrein, á tjóðskaparliga fróðskaparsetri Írans, Brasília helt 29. esperanto ráðstevnu sína í juli máð 'niti3, í Sao Paulo. Knappliga 500 fólk tóku lut. Sama mánað var al-amerikansk homöopatraráðstevna, og byrjaðu teir har at nýta esperanto um arbeiðsmál.

Esperanto varð evnað til sum

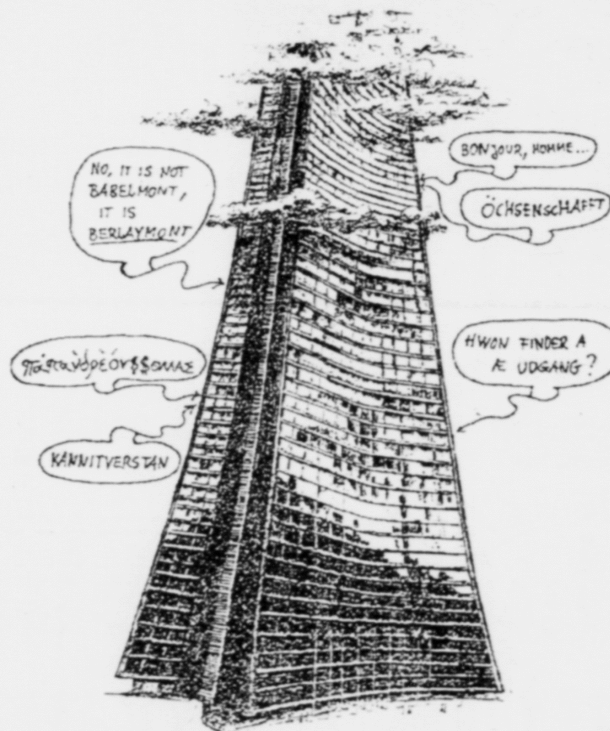
eitt alheims mál, til alheims samskipti. Tað var Pólverjun, av Gýðinga ætt, Ludwik Zamenhof, sum í juni máð 1880 átti 7 kunngjörð fyrst í tíð sína. Esperanto er ikki gjørt fyri at avloysa etnisk mál, en fyri at vera supplerandi annað mál, hjá øllum fólkaslögum.

Esperanto er bæði eitt talað og skrivað mál. Orðfeingið stavar mest úr Vestur Europu,

men onnur orð, úr øðrum málum, leggjast javnan til. Esperanto minnir um turkiskt, swahili, japanskt og um slavisk mál. Í fyrstuni hevði málið 1000 orðstovnar, har av gerast kundu upp til 12.000 orð. Síðani hevur tað gingið skjótt fram á. Orðabókur í dag hava upp til 20.000 orðstovnar, har av tað kunnu gerast yvir hálvt-annaðhundrað 1000 orð.

Esp.

RUDULEIKI ELLA ESPERANTO

Umboðsmannaval

Sambært grein 28 í høvuðssamtyktini verður lýst til val hósdagin 23. mars 1995.

Veljast skulu fyra umboð fyri Tórshavnar valdømi, eitt fyri Kaldbak, eitt fyri Nólsoy og eitt fyri Hest.

Uppskot til umboð skulu skrivliga vera sjúkrakassanum í hendi í seinasta lagi 9. mars 1995.

HAVNAR
SJÚKRAKASSI
13. februar 1995

**Eysturoyar
Javnaðarfelag**

Lýsti

Aðalfundurin

verður í

ÍTRÓTTARHÚSINUM

í DAG, mikudagin 15. febr., kl. 17.30

Nevndin